

Informacja dotycząca potencjalnych (niewymagalnych) zobowiązań i należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, według stanu na 30.09.2022 r.

Wstęp

Informacja dotyczy następujących gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa:

- poręczenia i gwarancje spłaty kredytów - art.3 ust.1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. z 2022 r. poz. 1630),
- poręczenia i gwarancje wykonania zobowiązań wynikających z obligacji - art.12 ust.1. ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne,
- gwarancje i poręczenia za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego – art. 39d ust. 2 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2022, poz. 659 z późn. zm.),
- gwarancje i poręczenia wypłat ze środków Krajowego Funduszu Drogowego wynikających z umowy o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrady - art. 39j ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym,
- gwarancje i poręczenia za zobowiązania PLK S.A. z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji z przeznaczeniem na finansowanie prac przygotowawczych oraz zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach programu wieloletniego zawierającego inwestycje obejmujące linie kolejowe zarządzane przez tę spółkę oraz wynikających z umów i porozumień międzynarodowych lub dotyczących linii kolejowych o znaczeniu wyłącznie obronnym lub państwowym, a także dotyczących zakupu i modernizacji pojazdów kolejowych przeznaczonych do diagnostyki, utrzymania, naprawy lub budowy infrastruktury kolejowej oraz do prowadzenia działań ratowniczych lub budowy i modernizacji punktów zaplecza technicznego przeznaczonych do obsługi ww. pojazdów kolejowych - art. 38 ust. 10 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1984 z późn. zm.),
- gwarancje za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 - art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem,

przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 568 z późn. zm.),

- gwarancje za zobowiązania Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. wynikające z obligacji emitowanych na realizację programów rządowych dla mikro, małych średnich i dużych firm oraz programu wsparcia dla Polskich Linii Lotniczych LOT S.A. - art. 21aa ust. 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. z 2022 r. poz. 2183),
- gwarancje za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji emitowanych na rzecz Funduszu Pomocy - art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 583, z późn. zm.),
- gwarancje za zobowiązania z tytułu obligacji lub kredytów – art. 14 ust. 1 w związku z ust.7 Ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2022 r. poz. 202 z późn. zm.).

I. Zobowiązania

1. **Łączne potencjalne (niewymagalne) zobowiązania Skarbu Państwa** z tytułu udzielonych gwarancji na 30 września 2022 r. wyniosły **388 556 923,9 tys. zł**, z tego:
 - 1) kwota zobowiązań Skarbu Państwa wynikająca z udzielonych gwarancji na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach wyniosła: 130 558 652,4 tys. zł, w tym:
 - gwarancje i poręczenia krajowe 10 963 979,4 tys. zł,
 - gwarancje zagraniczne 119 594 673,0 tys. zł,
 - 2) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji udzielonych za Bank Gospodarstwa Krajowego na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 wyniosła: 169 213 970,4 tys. zł, w tym:
 - gwarancje krajowe 162 068 007,9 tys. zł,
 - gwarancje zagraniczne 7 145 962,5 tys. zł,
 - 3) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji za Polski Fundusz Rozwoju S.A. na realizację Programów rządowych w ramach Tarczy Finansowej PFR, w związku ze zwalczaniem skutków COVID-19, wyniosła: 78 257 754,0 tys. zł, w tym:
 - gwarancje krajowe 75 555 254,0 tys. zł,
 - gwarancje zagraniczne 2 702 500,0 tys. zł,
 - 4) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji zagranicznych za Bank Gospodarstwa Krajowego na zasilenie Funduszu Pomocy wyniosła: 526 547,1 tys. zł,

- 5) kwota zobowiązań Skarbu Państwa wynikająca z udzielonych gwarancji krajowych na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu wyniosła: 10 000 000,0 tys. zł.
2. W 2022 roku limit dla udzielanych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa został określony do wysokości **200 000 000,0 tys. zł**¹. Do tego limitu nie wlicza się gwarancji spłaty obligacji wyemitowanych w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (art. 67 ust. 5 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, art. 21aa ust. 3 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju), gwarancji dla BGK na zasilenie Funduszu Pomocy (art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy) oraz gwarancji udzielonych na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w zw. z sytuacją na rynku gazu.
3. W III kwartale 2022 roku na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, Skarb Państwa udzielił 1 gwarancji zagranicznej w wysokości **3 970 092,0 tys. zł** na rzecz obligatariuszy za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego zaciągnięte w ramach Krajowego Funduszu Drogowego, wynikające z wyemitowanych obligacji na rynku zagranicznym.
4. W związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, w III kwartale 2022 roku, Skarb Państwa udzielił 19 gwarancji emisji obligacji krajowych w łącznej wysokości **5 241 605,8 tys. zł** na rzecz obligatariuszy za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego zaciągnięte na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.
5. Ponadto w III kw. 2022 r. na podstawie ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu, Skarb Państwa udzielił 2 gwarancji spłaty kredytów krajowych na rzecz banków Pekao S.A i Banku Gospodarstwa Krajowego w łącznej wysokości **10 000 000,0 tys. zł** za zobowiązania zaciągnięte przez spółkę Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.
6. Największe potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń przedstawia tabela:

¹ Art. 6 Ustawy budżetowej z dnia 17 grudnia 2021 r. na rok 2022 (Dz.U. z 2022 r. poz. 270).

Grupa gwarancji**Kwota w tys. zł**

• gwarancje udzielone za Bank Gospodarstwa Krajowego	266 952 700,7
w tym:	
- na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	169 213 970,4
- na wsparcie Krajowego Funduszu Drogowego	96 733 610,0
- na zasilenie Funduszu Pomocy - Ukraina	526 547,1
- pozostałe gwarancje (KFM, infrastruktura)	478 573,2
• gwarancje udzielone za Polski Fundusz Rozwoju S.A. na realizację Programów rządowych w ramach Tarczy Finansowej PFR w związku ze zwalczaniem skutków COVID-19	78 257 754,0
• gwarancje udzielone za PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	18 266 170,8
• gwarancje udzielone za Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.	10 000 000,0
• gwarancje wypłat z Krajowego Funduszu Drogowego dla Gdańsk Transport Company S.A.	6 686 159,6
• gwarancje wypłat z Krajowego Funduszu Drogowego dla Autostrady Wielkopolskiej S.A II	5 889 987,0
• gwarancje udzielone za PKP Intercity S.A.	1 966 151,8
• gwarancja udzielona za Polską Agencję Żeglugi Powietrznej	538 000,0

II. Należności

1. Wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na 30.09.2022 r. wyniosły **28 669,3 tys. zł**, w tym:

- kwota wierzytelności głównej Skarbu Państwa 4 694,4 tys. zł,
- kwota odsetek ustawowych za opóźnienie na 30.09.2022 r. 23 974,9 tys. zł.

2. W ustawie budżetowej na rok 2022 Skarb Państwa nie zaplanował wydatków na spłatę poręczonych i gwarantowanych zobowiązań oraz na pokrycie kosztów w odniesieniu do postępowań sądowych i egzekucyjnych, związanych z udzielonymi poręczeniami i gwarancjami Skarbu państwa, z uwagi na niskie prawdopodobieństwo wystąpienia konieczności wydatkowania środków z powyższych tytułów.

III. Zasób majątkowy Skarbu Państwa

Zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa został utworzony² jako alternatywne, obok budżetu państwa, źródło spłat poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań.

Na zasób składają się akcje i udziały uzyskane w wyniku dochodzenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w imieniu Skarbu Państwa, wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji oraz akcje i udziały w spółkach, stanowiące własność Skarbu Państwa, wyodrębnione przez Radę Ministrów do 17 lipca 2009 r.

Na koniec III kwartału 2022 roku na zasobie majątkowym Skarbu Państwa, przeznaczonym na zaspokojenie roszczeń z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, znajdowały się **akcje i udziały** o łącznej wartości nominalnej **115 217,2 tys. zł.**

IV. Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych został utworzony³ w Banku Gospodarstwa Krajowego. Na rachunku tym gromadzone są przychody ze sprzedaży akcji i udziałów składających się na omawiany powyżej zasób majątkowy, odsetki z tytułu oprocentowania środków zgromadzonych na tym rachunku oraz opłaty prowizyjne od udzielonych poręczeń i gwarancji.

Środki z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa mogą być przeznaczone na:

- wykonywanie zobowiązań z tytułu poręczeń lub gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- pokrycie kosztów dochodzenia wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji,
- finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa pod warunkiem ich zwrotu na rachunek, w przypadku zaistnienia konieczności wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa, w wysokości i terminie umożliwiającym realizację zobowiązań Skarbu Państwa.

Na koniec III kwartału 2022 roku na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa zgromadzono środki w wysokości **1 313 225,0 tys. zł.** Zostały one w całości i

² Na mocy art. 25 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. z 2022 r. poz. 1630).

³ Na podstawie art. 30 ww. ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne.

na bieżąco wykorzystane na finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa.